

Boer scoort tevredenheid

Aangepast keuringsrapport uniformeert bovenbalk en vraagt boeren naar waardering voor de koe

Het keuringsrapport ondergaat in oktober twee grote veranderingen. De kenmerken in de bovenbalk worden voor Nederlandse en Vlaamse melkveehouders gelijk. En boeren krijgen de kans om hun tevredenheid over een koe tot uitdrukking te brengen in totaalwaardering.

Er is al diverse keren op gezinspeeld, maar vanaf oktober is het zover. Vanaf dan zullen melkveehouders tijdens de bedrijfsinspectie de vaarzen van een score voor tevredenheid voorzien. In dit cijfer kan de boer zijn waardering voor de totale prestatie van de koe tot uitdrukking brengen. 'Het idee is over komen waaien uit Nieuw-Zeeland. Daar bleek dat dit cijfer van boeren een goede voorspeller is voor de levensduur van de koe', verklaart Arie Hamoen, hoofdinspecteur van CRDelta VRV.

Voor de deelnemers aan de bedrijfsinspectie betekent het geven van deze score nauwelijks extra werk, stelt Hamoen gerust. Hij wijst op de kenmerken melksnelheid en karakter, die al jarenlang op grond van het cijfer van boeren vastgesteld worden. 'De boeren werken over het algemeen prima mee bij het scoren van deze kenmerken. Deelnemers aan het stieradviesprogramma SAP zijn extra gemotiveerd omdat op grond van deze eigen waarneming paringen worden uitgesloten die anders mogelijk tot een koe zouden leiden die of niet te melken of onhanteerbaar is.'

Hamoen stelt met genoegen vast dat melkveehouders serieus met het scoren van melksnelheid, karakter en – binnenkort – tevredenheid omgaan. 'Een betrouwbare fokwaarde voor deze kenmerken staat of valt met de kwaliteit van verzamelen. Dat loopt nu goed, al mogen melkveehouders best nog meer spreiding aanbrengen. Hoe meer spreiding, hoe beter we de fokwaarden kunnen schatten.'

Of het beoordelen van de totaalwaardering, de officiële en verwarrende benaming voor tevredenheidsscore, een blij-

vertje is, dat is nog niet zeker. Hamoen: 'Het is een onderzoekskenmerk. We nemen het een jaar mee en kijken dan of het wat toevoegt. Als blijkt dat deze score te berekenen is uit bijvoorbeeld een combinatie van de score voor lactatiewaarde, melkbaarheid, karakter en algemeen voorkomen, ja, dan heeft het geen zin.'

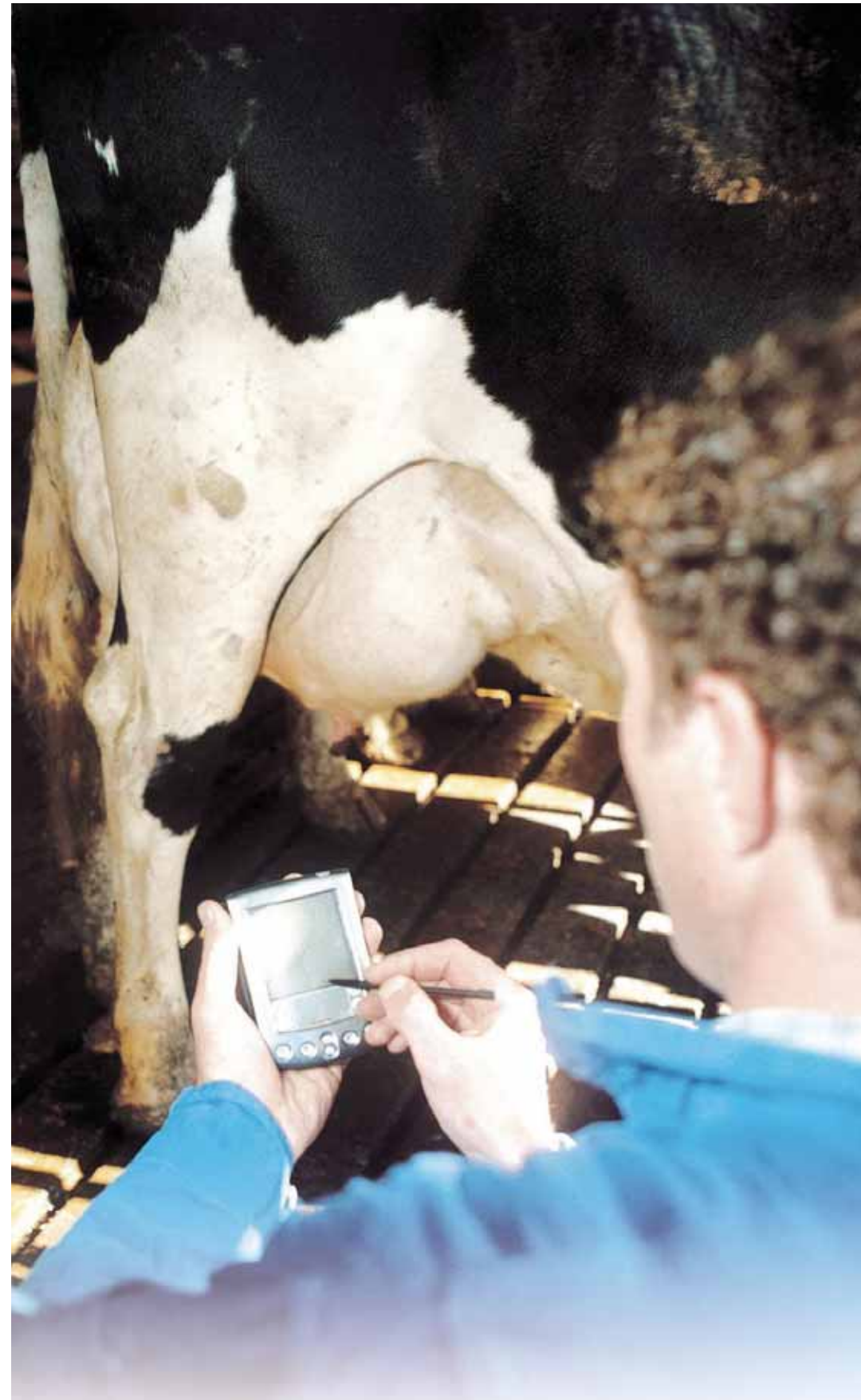
Frame en type

Vanaf oktober zullen de Nederlandse en Vlaamse inspecteurs ook met een andere bovenbalk gaan werken. Die wordt geïntegreerd voor Nederland en Vlaanderen. Bovendien is het aangepaste keuringsrapport beter in lijn met de internationale afspraken.

De grootste verandering voor Nederlandse melkveehouders is dat het kenmerk frame opgeknijpt wordt. Frame blijft bestaan, maar beperkt zich tot een kenmerk waarin de waardering voor bouw, kruisligging en capaciteit van het dier tot uiting wordt gebracht. De uiterlijke melkrijkheid van de koe, gecombineerd met haar robuustheid, die is af te lezen uit de score voor type, het bovenbalkkenmerk dat dus terugkeert op het keuringsrapport.

In Vlaanderen was type niet verdwenen van het keuringsrapport. Voor wat betreft dit kenmerk ziet een Vlaamse melkveehouder geen verandering. Daarentegen zal het kenmerk ontwikkeling uit de bovenbalk verdwijnen en vervangen worden door frame. Die verandering is meer dan een cosmetische ingreep. Ha-

Technische beoordeling door inspecteur meer en meer aangevuld met door de boer gegeven informatie over de werkbaarheid van de koe

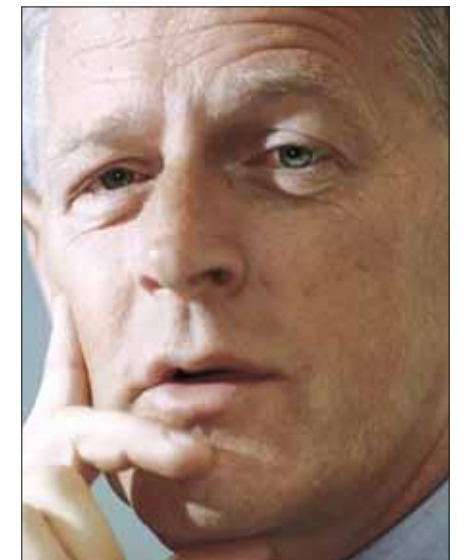
moen: 'De score voor ontwikkeling was sterk gecorreleerd met hoogtemaat. In frame ligt het accent op de functionaliteit van ontwikkeling. Dat wil zeggen dat een kleinere koe met de gewenste inhoud en breedte hoger gewaardeerd zal worden dan in het verleden.'

De weging van de bovenbalkkenmerken bij het bepalen van het algemeen voorkomen ondergaat nauwelijks veranderingen. Voor uier blijft die 40 procent, voor benen 30 procent. De 30 procent voor frame is in de nieuwe situatie opgedeeld naar 20 procent frame en 10 procent type.

Beengebruik blijft

Internationaal is er een tendens om steeds meer onderbalkkenmerken te scoren. Volgens Hamoen gaat NRS daarin mee. 'Neem de beenkenmerken. Daarvoor hadden we indertijd twee lineaire onderdelen, inmiddels zijn dat er vier. Na klauwdiagonaal en beenstand zij beoordeelen de inspecteurs nu ook beenstand achter en beengebruik.' Het laatstgenoemde kenmerk was in onderzoek maar krijgt vanaf oktober een vaste plaats op het keuringsrapport. Volgens Hamoen heeft de score voor beengebruik een hoge correlatie met de waardering voor beenwerk in de bovenbalk. Het enige verschil is dat de inspecteur bij de beenwerkbeoordeling in de bovenbalk niet alleen kijkt naar hoe de koe loopt (locomotion) maar ook de been- en klauwkwaliteit meeweegt.

Dat wereldwijd meer onderbalkkenmerken op dezelfde manier worden gescoord is volgens Hamoen een positieve ontwikkeling. 'Daardoor zijn fokwaarden van stieren beter om te rekenen. Bovendien komt daardoor het rechtstreeks

Arie Hamoen: 'Boeren mogen gerust meer spreiding aanbrengen in het scoren'

uit de onderbalk berekenen van de fokwaarden in de bovenbalkkenmerken dichterbij. Ook als NRS gaan we bekijken of het berekenen van "composites" de voorkeur geniet boven de huidige methode.' Dat is de reden dat mogelijk achteruierbreedte opnieuw lineair beoordeeld zal worden. 'Internationaal is daar behoefte aan omdat daardoor de uiercomposite beter te berekenen is.'

Een kenmerk dat per oktober uit het keuringsrapport (bij roodbont) verdwijnt, is bespiering. In Vlaanderen was het al niet gebruikelijk om bespiering te scoren. 'Bovendien,' zo motiveert Hamoen, 'heeft bespiering een hoge correlatie met conditiescore, een kenmerk dat als bijkomend voordeel heeft dat het een goede voorspeller is voor vruchtbaarheid.'

Bert de Lange

Website met internationaal keuringsrapport en kampioenes

De wereldfederatie van zwartbontstamboeken WHFF heeft een uitstekende website (www.whff.info). Op de site is beschreven hoe de uniformering van de exterieurkenmerken

gestalte heeft gekregen en onder het subkopje 'type traits' zijn al die kenmerken gevisualiseerd. Maar er is meer te vinden op deze site, zoals foto's van tal van nationale kampioenes.